

Povzetek Sklepa Komisije
z dne 21. oktobra 2014
(Zadeva AT.39924 – Obrestni izvedeni finančni instrumenti v švicarskih frankih)

(LIBOR za CHF)

(notificirano pod dokumentarno številko C(2014) 7605)

(Besedilo v angleškem jeziku je edino verodostojno)

(2015/C 72/07)

Komisija je 21. oktobra 2014 sprejela sklep v zvezi s postopkom na podlagi člena 101 Pogodbe o delovanju Evropske unije (v nadaljnjem besedilu: Pogodba) in člena 53 Sporazuma o Evropskem gospodarskem prostoru (v nadaljnjem besedilu: Sporazum EGP). Komisija v skladu z določbami iz člena 30 Uredbe Sveta (ES) št. 1/2003⁽¹⁾ v tem povzetku objavlja imena strank in glavno vsebino sklepa, vključno z vsemi naloženimi sankcijami, ob upoštevanju pravnega interesa podjetij do varovanja poslovnih skrivnosti.

1. UVOD

- (1) Sklep se nanaša na enotno in trajajočo kršitev. Naslovniki sklepa so sodelovali pri kršitvi člena 101 Pogodbe in člena 53 Sporazuma EGP. Predmet kršitve je bilo omejevanje in/ali izkrivljanje konkurence v zvezi z obrestnimi izvedenimi finančnimi instrumenti v švicarskih frankih (v nadaljnjem besedilu: CHIRD), ki so vezani na londonsko medbančno obrestno mero LIBOR za švicarski frank (v nadaljnjem besedilu: LIBOR za CHF).
- (2) V času trajanja kršitve je bil LIBOR za CHF referenčna obrestna mera za veliko finančnih instrumentov, denominiranih v švicarskih frankih. LIBOR za CHF je določalo Združenje britanskih bankirjev⁽²⁾. Mera se je določala dnevno za različne roke zapadlosti (dospelosti posojila) na podlagi posredovanih podatkov bank, ki so članice skupine za LIBOR za CHF. Banke so bile pozvane, da vsak delovni dan pred določeno uro ocenijo obrestne mere, po katerih bi si po njihovem mnenju na londonskem medbančnem denarnem trgu lahko izposojale nezavarovana sredstva v razumnem tržnem obsegu z različnimi roki zapadlosti. Agencija Thomson Reuters, ki opravlja storitev izračuna obrestnih mer za Združenje britanskih bankirjev, je nato na podlagi povprečja posredovanih podatkov izračunala dnevni LIBOR za CHF za posamezen rok zapadlosti, pri čemer je tri najvišje in tri najnižje vrednosti izključila. Izračunane obrestne mere so bile vsak delovni dan nemudoma objavljene in dostopne javnosti. V času kršitve je bilo v skupini dvanajst bank, ki so posredovale podatke za LIBOR za CHF, vključno z dvema udeleženicima pri tej kršitvi.
- (3) Stopnje LIBOR so med drugim izražene v cenah obrestnih izvedenih finančnih instrumentov v švicarskih frankih. To so finančni produkti, ki jih uporabljajo korporacije, finančne institucije, hedge skladi in druga svetovna podjetja za upravljanje svoje izpostavljenosti do tveganja spremembe obrestne mere (varovanje tako za posojilojemalce kot za vlagatelje), za določanje višine posredniških honorarjev ali za špekuliranje⁽³⁾.
- (4) Najpogostejši CHIRD so: (i) dogovori o terminski obrestni meri, (ii) zamenjave obrestnih mer, (iii) obrestne opcije in (iv) terminske pogodbe na obrestno mero. S CHIRD se trguje v celotnem EGP in z njimi se lahko trguje izven organiziranega trga vrednostnih papirjev oziroma na borzi v primeru terminskih pogodb na obrestno mero.
- (5) Sklep je naslovljen na (v nadaljnjem besedilu: naslovniki):
  - The Royal Bank of Scotland Group plc in The Royal Bank of Scotland plc (v nadaljnjem besedilu skupaj: družba RBS) ter
  - JPMorgan Chase & Co. in JPMorgan Chase Bank, National Association (v nadaljnjem besedilu skupaj: družba JPMorgan).

2. OPIS ZADEVE

2.1 Postopek

- (6) Postopek v obravnavani zadevi se je začel na podlagi prošnje za imuniteto družbe RBS z dne 9. avgusta 2011. Družba JPMorgan je dne [...] zaprosila za znižanje glob na podlagi obvestila o prizanesljivosti.

⁽¹⁾ UL L 1, 4.1.2003, str. 1.

⁽²⁾ Po Wheatleyevem pregledu iz leta 2012 je britanska vlada predlagala nov izbor institucij, ki bodo upravljale in nadzirale LIBOR.

⁽³⁾ Različni roki zapadlosti za LIBOR za CHF so izraženi v cenah CHIRD. Ustrezní rok zapadlosti LIBOR za CHF, ki se spremeni na točno določen datum, lahko vpliva na denarni tok, ki ga banka prejme od nasprotne stranke CHIRD, ali denarni tok, ki ga banka potrebuje za plačilo nasprotni stranki CHIRD.

- (7) Komisija je 24. julija 2013 začela postopek v skladu s členom 11(6) Uredbe (ES) št. 1/2003 zoper naslovnike sklepa z namenom, da bi z njimi sodelovala pri pogovorih o poravnavi. Pogovori o poravnavi s strankama so bili opravljeni, stranki pa sta nato Komisiji predložili uradne zahteve za poravnavo v skladu s členom 10a(2) Uredbe (ES) št. 773/2004⁽¹⁾, izključno z namenom, da se doseže poravnava s Komisijo v tem postopku, in brez poseganja v kateri koli drug postopek (v nadaljnjem besedilu: vloge za poravnavo).
- (8) Komisija je 23. septembra 2014 sprejela obvestilo o nasprotovanju. Obe stranki sta potrdili, da vsebina obvestila ustreza vsebini njihovih vlog za poravnavo in da ostajata zavezani sodelovanju v postopku poravnave. Svetovalni odbor za omejevalna ravnanja in prevladujoče položaje je 17. oktobra 2014 izdal pozitivno mnenje, Komisija pa je 21. oktobra 2014 sprejela sklep o tej zadevi.

2.2 Naslovniki in trajanje

- (9) Štirje naslovniki tega sklepa so sodelovali v kartelu ter tako kršili člen 101 Pogodbe in člen 53 Sporazuma EGP v obdobju od 6. marca 2008 do 13. julija 2009.

2.3 Povzetek kršitve

- (10) Stranki, ki sta sodelovali pri kršitvi, sta bili vpleteni v naslednje protikonkurenčno ravnanje: borzni trgovec pri družbi JPMorgan je v obdobju od 6. marca 2008 do 13. julija 2009 ob nekaterih priložnostih razpravljal z borznim trgovalcem pri družbi RBS, in sicer predvsem o podatkih za LIBOR za CHF, ki jih bo družba RBS posredovala v prihodnjih 3 in 6 mesecih, ob razumevanju, da to lahko koristi tržnemu položaju CHIRD vsaj enega od trgovalcev, ki sta sodelovala v razpravah. V ta namen je borzni trgovec pri družbi RBS stopil v stik oziroma nakazal interes, da bi stopil v stik, z osebo pri družbi RBS, ki je bila zadolžena za posredovanje podatkov, da bi Združenju britanskih bankirjev posredovala podatke za LIBOR za CHF, usmerjene v določeno smer, oziroma ob nekaterih priložnostih podatke na točno določeni ravni. Te razprave borznega trgovalca pri družbi RBS in borznega trgovalca pri družbi JPMorgan je občasno dopolnjevala izmenjava informacij v zvezi s trenutnimi in prihodnjimi tržnimi položaji ter predvidenimi cenami.

- (11) V geografskem smislu je kršitev zajemala celoten EGP.

2.4 Pravna sredstva

- (12) Za sklep se uporabljajo Smernice o načinu določanja glob iz leta 2006⁽²⁾. Komisija s sklepom nalaga globo obema subjektoma JPMorgan, navedenima v točki 5 zgoraj.

2.4.1 Osnovni znesek globe

- (13) Osnovni znesek globe, ki se naloži zadevnim podjetjem, se določi glede na vrednost prodaje podjetij, dejstvo, da kršitev po svoji naravi šteje med najtežje omejitve konkurence, trajanje in geografski obseg kartela, dejstvo, da so se tajni dogovori nanašali na finančne referenčne vrednosti ter dodatni znesek za odvrčanje podjetij od sodelovanja pri tovrstnih nezakonitih praksah.

- (14) Komisija običajno upošteva prodajo podjetij v zadnjem celem poslovnem letu njihove udeležbe pri kršitvi⁽³⁾. Vendar pa lahko to prakso spremeni, če je glede na značilnosti zadeve primernejše drugo referenčno obdobje⁽⁴⁾.

- (15) Komisija je v zvezi s to kršitvijo izračunala letno vrednost prodaje družb JPMorgan in RBS na podlagi denarnih tokov, ki jih je prejela posamezna banka, iz svojega portfelja CHIRD, vezanih na LIBOR za CHF ter sklenjenih z nasprotnimi strankami iz EGP, v mesecih, ki ustrezajo udeležbi družb pri kršitvi, ti pa se nato preračunajo na letno raven. Vrednosti prodaje so bile diskontirane z enotnim faktorjem, da se upoštevajo značilnosti dejavnosti CHIRD, kot je pobot, ki je neločljivo povezan s to dejavnostjo, kar pomeni, da banke prodajo in kupijo izvedene finančne instrumente, tako da se vplačila pobotajo z izplačili.

2.4.2 Prilagoditve osnovnega zneska: oteževalne in olajševalne okoliščine

- (16) Komisija v tej zadevi ni uporabila oteževalnih ali olajševalnih okoliščin.

⁽¹⁾ Uredba Komisije (ES) št. 773/2004 z dne 7. aprila 2004 v zvezi z vodenjem postopkov Komisije v skladu s členoma 81 in 82 Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti (UL L 123, 27.4.2004, str. 18).

⁽²⁾ UL C 210, 1.9.2006, str. 2.

⁽³⁾ Točka 13 Smernic o načinu določanja glob.

⁽⁴⁾ Sodba Sodišča z dne 16. novembra 2011 v zadevi *Plásticos Españoles (ASPLA) proti Komisiji*, T-76/06, še neobjavljena, točke 111–113.

2.4.3 Uporaba 10-odstotne omejitve prometa

- (17) Člen 23(2) Uredbe (ES) št. 1/2003 določa, da globa za vsako kršitev, ki se naloži posameznemu podjetju, ne sme presežati 10 % skupnega prometa podjetja v poslovnem letu pred sprejetjem sklepa Komisije.
- (18) V tem primeru nobena globa ne presega 10 % skupnega prometa podjetja v poslovnem letu pred sprejetjem tega sklepa.

2.4.4 Uporaba obvestila o prizanesljivosti iz leta 2006

- (19) Komisija je polno imuniteto pred globami podelila družbi RBS. Družbi JPMorgan pa je Komisija odobrila 40-odstotno znižanje globe za njeno sodelovanje pri preiskavi.

2.4.5 Uporaba obvestila o poravnavi

- (20) Na podlagi uporabe obvestila o poravnavi se znesek glob, naloženih obema strankama, zniža za 10 % in to znižanje se sešteje z vsemi nagradami iz naslova prizanesljivosti.

3. ZAKLJUČEK

- (21) V skladu s členom 23(2) Uredbe (ES) št. 1/2003 se naložijo naslednje globe:

Podjetje	Globe (v EUR)
RBS	0
JPMorgan	61 676 000